

เทศน์เช้า วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ธรรมะคือสังขารม สังขารมมีอยู่โดยดั้งเดิม แต่มันมีของมันอยู่
อย่างนั้น ไม่มีผู้รู้ก่อนขึ้นมาจะไม่มีผู้รู้จริงใจ สังขารก็คือสังขาร แต่ผู้รู้สังขาร ผู้รู้สังขาร หัวใจอันนั้น
หัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้รู้ก่อนขึ้นมา พอรู้สังขารจะทำนางสังขารนั้นไว้ถึงเหนือ
สังขารนั้น สังขารนั้นคือผลของวิญญู การเวียนว่ายตายเกิดผลของวิญญู องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้ามาศึกษาเข้าใจความเป็นไปของวิญญูแล้ววางวิญญูไว้ ใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าพ้นจากวิญญูไป

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะออกบวช สามเณรราหุลเกิดแล้วละล้าละลัง
ละล้าละลังด้วยความผูกพัน ความผูกพันของโลก แรงดึงดูดของโลก แรงโน้มถ่วงของโลกมัน
ดึงดูดทุกอย่างเข้าสู่โลกนี้ไง ฉะนั้น เรบอกว่สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง เรปล่อยวางได้สัก
แต่ว่าๆ แต่แรงดึงดูดมันยังมีของมันอยู่

นี่ก็เหมือนกัน เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราศึกษาขนาดไหน
เราศึกษาไป เราศึกษาแต่แรงดึงดูดกิเลสตัณหาความทะยานอยากของเรายังเต็มหัวใจไป ถ้ากิเลส
ตัณหาความทะยานอยากในหัวใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้น
เป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับไปเป็นธรรมดา มันดับเป็นธรรมดานะ สิ่งมันเกิดขึ้นเป็น
ธรรมดา เกิดขึ้น ตั้งอยู่และดับไป เวลามันเกิดขึ้น เกิดขึ้นมันสะเทือนนะ

คูสิ ต้นไม้สิ่งที่มีชีวิตมันก็แย่งชิงกันเพื่อแสงแดดเพื่ออาหารของมัน มันตั้งอยู่ ตั้งอยู่มันก็
แย่งชิงกัน ถ้าใครแข็งแรงกว่ามันจะคลุมต้นที่อ่อนกว่า ต้นที่อ่อนกว่าต้องแคระแกรนหรือตายไป
สิ่งที่มีชีวิต เราเกิดขึ้นมา เราเกิดขึ้นมา เราเกิดมาความสะเทือนขึ้นมา เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ขณะที่มีอยู่
มันสะเทือนหัวใจขนาดไหน มันแปรปรวนขนาดไหน เวลามันจะพลัดพรากจากไปมันเศร้า
เสียใจมาก

คูลี เวลาพายุ สิ่งที่เป็นอากาศมันเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นถ้ามันมันสมดุขของมันมันก็ให้ความชุ่มชื้น ถ้ามันรุนแรงขึ้นไปมันกวาดไปหมด มันกวาดหมดเกิดขึ้น เวลาขณะที่มันตั้งอยู่ มันตั้งอยู่ มันทำลายใครบ้าง มันทำลายใครบ้าง มันได้ทำให้สิ่งใดสะท้อนหัวใจบ้าง มันทำลายใครบ้าง มันได้ทำให้สิ่งใดสะท้อนหัวใจบ้าง แล้วมันก็ต้องจากไป มีเกิดขึ้น ตั้งอยู่และดับไป แต่มันสะท้อนนะขณะที่เกิดขึ้น ตั้งอยู่และดับไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษาอย่างนี้มา ศึกษาความเข้าใจมา ความเกิดขึ้น เกิดขึ้นผลของวิญญู องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาตั้งแต่พระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย การเกิดขึ้น ตั้งอยู่และดับไปด้วยความมีขอบ ทิ้งๆ ที่ทำคุณงามความดี ประารถเป็นพระโพธิสัตว์ ท่านสร้างแต่คุณงามความดีทั้งนั้นแหละ คุณงามความดีท่านสร้างขึ้นมาเพื่อให้หัวใจที่มันเข้มแข็ง หัวใจที่มันมีอำนาจวาสนาไป คูลี พละ ๕ มีศรัทธาพละ มีปัญญา มีศรัทธา มีสติ มีปัญญา มันมีกำลังของมันไป

ถ้ามีกำลังก็ว่าทำคุณงามความดี ความดีอันนั้น ความดีที่สร้างมานั้นนะ คูลี เวลาโลกเกิดขึ้นมา มนุษย์เหมือนกัน คนเหมือนกันแต่ไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันเพราะหัวใจอันนั้นไป หัวใจที่ประเสริฐ หัวใจที่มีคุณภาพ หัวใจสิ่งนั้นดำรงชีวิตของเขา เขามีหลักมีเกณฑ์ของเขา แต่หัวใจเราที่อ่อนแอ อ่อนแอล้มลุกคลุกคลานไปตลอด ล้มลุกคลุกคลานไปเพราะความทุกข์ๆ เกิดขึ้น เวลาตั้งอยู่ ตั้งอยู่มันสะท้อนหัวใจของใคร เรามาศึกษานะ ศึกษาแล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติของเรา ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อเตือนสติเราไป

เราเกิดมาเป็นคนเหมือนกัน สติเสรีภาพเท่ากัน ความเท่ากันเพราะมีหัวใจเหมือนกัน หัวใจนี้มันฝึกฝนได้ ฝึกฝนเพื่อคุณงามความดีของเราไป ถ้าคุณงามความดี คุณงามความดีทางโลกคูลี ผู้ที่มีอำนาจวาสนาบารมี เขามีอำนาจวาสนาบารมีเพราะอะไร เพราะเขาเป็นผู้เสียสละ เขาเป็นผู้นำ เขาเป็นผู้ควบคุมดูแล เขาถึงมีบารมีเพราะคนเชื่อถือศรัทธาเขา บารมีมันเกิดขึ้น เกิดขึ้นเพราะการกระทำของเขา เราไม่ได้ทำสิ่งใดเลยนะ มึงรู้จักชื่อพ่อกูใหม่ มึงรู้ว่ากูลูกใครใหม่ มันไปเรียกร้อง มึงลูกใครก็เรื่องของมึง แต่มึงได้ทำอะไรบ้าง

ไปเรียกร้อง มึงรู้จักกูใหม่กูลูกใคร มึงยังไม่รู้จักเลย กูไปรู้จักมึงได้อย่างไร แต่ถ้าคนเขาทำคุณงามความดีของเขาเขาไม่ต้องเรียกร้องใคร จิตใจเรายอมรับไป การยอมรับอย่างนั้น การยอมรับอย่างนั้น เขาทำคุณงามความดีของเขา เราจะสร้างคุณงามความดีของเรา เรามีสติ มีปัญญา

พอนะ เรามีสติปัญญา ทำดีได้ดี เราทำคุณงามความดีของเรา ทำคุณงามความดีของเรา สิ่งที่เป็นคุณงามความดีจิตใจมันจะพัฒนาขึ้นไปเรื่อยๆ

คูลี คนที่มาวัดใหม่ๆ สิ่งนี้มาด้วยความบาคับัน ลำบากไปหมด แต่ถ้าคนมันทำคุ้นชินไปแล้ว มันทำบ่อยครั้งเข้าๆ เวลามาวัดอยากจะมาอยู่วัดอยู่ว่า อยู่วัดอยู่ว่าเพื่อความสงบสงัดใจ เวลาออกไปโลกมันคลุกคลี มันมีแต่ความเร่าร้อน เข้าไปอยู่ที่ความสงบสงัด เข้าไปอยู่ที่หลักเรือน ที่หลักเรือน นี่ไงแล้วเขาก็บอกว่าความดีอะไร มันนั่งเฉยๆ เป็นความดีอะไร พวกนี้ก็มีเวลาว่างมากเกินไป เราทำมาหากินขนาดนี้ยังไม่พอกินเลย พวกนี้ทำไมมันพอกิน

เขาพอกิน เขาพอกินเพราะเขาหามา บังคับเครื่องอาศัยเขามาให้ร่างกายนี้กิน เขาไม่ได้หามาให้กิเลสกิน เวลากิเลสตัดหาความทะยานอยากมันกว่านมาสะสมไว้มันใช้แค่ไหน มันไม่มีวันจบวันสิ้นหรือก เวลาถ้ากิเลสตัดหา มันจะเอาโลกนี้ไม่พอความต้องการของมัน แต่คนที่มิสติปัญญาะ เราหามาเราเจือจาน เราหามามันเป็นปัญญา มันเหลือกิน มันเหลือกิน

พอเหลือกินเพราะร่างกายมันก็เท่านั้นแหละ อาหารมันก็กินมือเดียวเท่านั้นแหละ ถ้ากินมือเดียวมันก็แค่นี้ แต่สิ่งที่เหลือเราสร้างประโยชน์ สร้างประโยชน์เพราะอะไรล่ะ เพราะไปแย่งชิงกับกิเลสมันมาไง กิเลสตัดหาความทะยานอยากมันยี่ด่าของมันๆ มันให้ใครไม่ได้ ศักดิ์ศรีของมันไง แต่ถ้ามีสติปัญญามันจะสละของมันๆ ความดีมันเกิดขึ้นเรื่อยๆ ทำดีได้ดี

คูลี เวลาเราแสวงหามานะเพื่อเสียสละทาน เสียสละเป็นอมิส มันเป็นความทุกข์ความยากใหม่ ความทุกข์ความยาก ครูบาอาจารย์เราท่านแสดงธรรมๆ ท่านให้ธรรมะเป็นทาน ให้สติให้ปัญญาะ เริ่มต้นคนทุกข์คนยากเราก็ให้เขาอยู่ให้เขากิน บังคับเครื่องอาศัยเราต้องให้เขาอยู่ได้ แต่ถ้าเขาอยู่ได้แล้วก็ต้องให้อาชีพเขา ให้ปัญญาเขา ให้เขาแสวงหาได้

นี่ก็เหมือนกัน ฟังธรรมๆ ฟังธรรมให้หัวใจมันเข้มแข็งใจ ให้หัวใจมันยืนขึ้นมาได้ใจ หัวใจมันลุ่มลुकคลุกคลานใจ หัวใจเราๆ จะอยู่ที่ไหนมันก็ขึ้นบาน จะอยู่ในป่าในเขา จะอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ถ้าจิตใจมันรักษาไว้ดีแล้วมันดีตลอดไป ถ้ามันดีตลอดไปมันดีเพราะอะไร เพราะมันมีสติ มันมีสมาธิ มันมีปัญญา ถ้ามันขาดสติมันก็ลุ่มหลงไปกับกิเลส นั่นแหละ กิเลสมันก็ครอบงำอยู่อย่างนั้นแหละ เพราะมันมีสติขึ้นมา มันจะยับยั้งได้ มันถึงเป็นสมาธิได้ มันถึงวางใจได้ พอวางใจได้แล้วเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญามันแยกแยะขึ้นมา ถ้ามันเกิดปัญญาขึ้นมาปัญญามันเข้ามาชำระล้างของมัน

ถ้ามันเกิดปัญญาคืนมาอย่างนี้ นี่ไงให้ชีวิตเขา ให้อาชีพเขา ให้ต่างๆ แสดงธรรมก็เพื่อเรา ถ้าเรามีสติ มีปัญญา มีกำลังขึ้นมา ปัญญาทางโลก ปัญญาทางโลกเขาเรียกว่าโลกียปัญญา โลกียปัญญามันต้องเสริมด้วยอำนาจวาสนา ถ้าใครมีอำนาจวาสนาทำสิ่งใดมันจะสมเหตุสมผลตลอดไป คนเรามีปัญญามากกว่านั้นอีก จะทำอะไรขาดๆ เกินๆ ตลอดไปเลย นั่นเพราะอำนาจวาสนาของเขา อำนาจวาสนามาจากไหนล่ะ อำนาจวาสนามาจากการกระทำไง แล้วเราทำมาขนาดนี้เราจะมาประพฤติปฏิบัติอย่างไร

เราปฏิบัติ คุณิ เวลาคงค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้ปฏิบัติบูชาเราเกิด การปฏิบัติ ทำให้เกิดสติ ให้เกิดปัญญา การปฏิบัติ การนั่งสมาธิ ไ้โง่ๆ เช่ๆ นั่งสมาธิไป ถ้าสมาธิมันมีขึ้นมา มันจะฉลาดขึ้น ไ้โง่ๆ เช่ๆ หรือ คนโง่ๆ เช่ๆ ทำสมาธิไม่ได้ คนโง่ๆ เช่ๆ เอาตัวตนเองไม่ได้ คนโง่ๆ เช่ๆ ทำอะไรจะผิดพลาดไปหมดแหละ ความผิดพลาดจากข้างนอก และความผิดพลาดจากข้างใน ข้างนอกเป็นวัตถุหยาบต้องสิ่งใดมันยังขาดตกบกพร่อง แล้วอารมณ์ความรู้สึกมันละเอียดกว่านั้น มันอยู่ในหัวใจมันละเอียดกว่านั้น มันอยู่กับเราอย่างนั้น

คุณิ เราทำหน้าที่การงานเราต้องมึงานทำขึ้นมา เราต้องหยาบช่วยวัตถุขึ้นมาถึงเป็นการงานขึ้นมา เวลาคิดงานๆ ก็คิดด้วยสมองใจ แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันเป็นนามธรรมมันละเอียดกว่านั้น ถ้าละเอียดกว่านั้น ถ้ามีสติปัญญามันจะไปดูแลรักษากันอย่างไ้ ถ้ามันดูแลรักษาอย่างนั้นแล้ว ถ้ามันรักษาหัวใจของมันได้แล้ว กิริยาภายนอกอีกเรื่องหนึ่งแล้ว กิริยาภายในอยู่ที่ไหนมันก็สงบระงับของมัน ถ้าสงบระงับของมันมันมีปัญญาควบคุม สติ สมาธิ ปัญญา ปัญญาที่ควบคุมอย่างนั้น เขาว่าทางโลกๆ เรื่องวิชาชีพโลกียปัญญาๆ ถ้าโลกุตตรปัญญาล่ะ

โลกุตตรปัญญา เวลามันคิดขึ้นมา เราขาดตกบกพร่องแล้วล่ะ เราทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์แล้วล่ะ ถ้าเราทำหน้าที่สมบูรณ์เราต้องรีบไปทำงานของเรา เวลากิเลสมันยุ ถ้าสติปัญญามันทันหน้าที่อย่างนั้นทำมาทุกภพทุกชาติ ไ้หน้าที่อย่างนั้นเราก็ทำมาแล้ว เราต้องออกไปทำหน้าที่การงานเราจะไม่ขาดตกบกพร่อง เดียวคนเขาจะว่าเราเป็นคนเห็นแก่ตัว เวลามานั่งสมาธิ ภาวนาขึ้นมาเป็นคนเห็นแก่ตัว หน้าที่การงานอะไรก็ไ้ไม่ทำ

นั่นล่ะไ้ที่มันคิดอยู่นั่นคือการกระทำ ไ้ที่มันคิดอยู่กิเลสมันยุแล้ว แต่ถ้ามีสติปัญญา หน้าที่การงานอย่างนี้เราก็ทำมาพอแรงแล้ว ก็ภพที่ชาติทำมาตลอดแล้ว ไ้ชาตินี้ก็ทำมาพอแรงแล้ว ถ้ามันดีมันก็ดีไปแล้ว สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา ที่มันตั้งอยู่ มันกำลังล้มลุก

คลุกคลานอยู่มันเกิดขึ้นธรรมดาแล้วเรามีอำนาจวาสนาเราถึงได้ศึกษา เราถึงได้ค้นคว้า เราถึงได้
จะมาทำงานภายในของเรา ถ้างานภายในเขาเรียกอัตตสมบัติจะเป็นงานของเรา คุณิ คนเราที่มี
ปัญญา มีสมอง คนคิดดีมีปัญญามันอยู่ในสมองเขา มันอยู่ในสมองเขา มันมีประสบการณ์ของ
เขา มันเรื่องภายในของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เราหาอัตตสมบัติของเรา อัตตสมบัตินี้เวลาจิตมันตั้งอยู่ จิตมันรับรู้มันจับ
ของมันไป เวลาถ้ามันตายไป หลวงตาท่านนิพพานท่านเสียชีวิต ท่านบอกว่าห้ามสวดมนต์ให้
ท่าน ห้ามทำอะไรให้ท่าน แต่เวลาทำกิจกรรมในวัดนั้นมันเป็นการระลึกถึงลูกศิษย์กับครูบา
อาจารย์ทำต่อกัน ท่านบอกท่านทำของท่านไว้เต็มแล้ว ท่านทำของท่านไว้พอแล้ว ไม่ต้องใครมา
ทำให้ท่าน ไม่ต้องมากุสลาธัมมา อกุสลาธัมมาไม่ต้อง ไม่ต้องมาสอน ไม่ต้องมาบอก ไม่ต้องมา
ชี้นำทั้งนั้น ท่านทำมาสมบูรณ์แล้ว

นี่ก็เหมือนกัน เราเวลาประพฤติปฏิบัติของเรา เราทำให้ใจเราสมบูรณ์ ถ้าใจเราสมบูรณ์
ขึ้นมา เราทำขึ้นมา อัตตสมบัติ สมบัติภายในของเราเราทำเอง ล้มลุกคลุกคลานเราก็ล้มลุก
คลุกคลานมาเอง จิตมันตั้งมันได้มันก็ตั้งมันได้เอง เวลามันยกขึ้นสู่ปัญญาไม่ได้มันก็เจริญแล้ว
เสื่อม เจริญแล้วเสื่อม เวลามันยกขึ้นสู่ปัญญาได้ ปัญญาพิจารณาไปแล้วมันปล่อยวางเป็นตถังค
ปหาน ตถังคปหานถ้าพลังเผลออกไปเดี่ยวกิเลสมันก็กลับมา ตีกกลับมาอีก แล้วถ้าตีกกลับมาเราก็
กลับมาทำความสงบของใจให้มากขึ้น แล้วเราใช้ปัญญาของเราไป มันมีองค์ความรู้ มันมีการ
กระทำ มันมี

นี่ไงสิ่งที่สัมพัทธ์ธรรมได้ๆ คือหัวใจของสัตว์โลก หัวใจของสัตว์โลกโดนกิเลสมันข้ายี
เหยียบขยำ เวลาสัตว์โลก หัวใจโดนมันเหยียบขยำมันมีแต่ความทุกข์ มันมีแต่ความเผลาคนทุกคนรู้
ได้ แต่เวลาเกิดศีลธรรมขึ้นมา เกิดสมาธิขึ้นมาไม่มีใครรู้ได้ ไม่มีใครสัมผัสได้ แต่ถ้าใครสัมผัส
ได้ คนที่สัมผัสได้เขาปัจจัดตั้ง สันติภูมิจุโก ปัจจัดตั้งเขาจะระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้า

นักบวชผู้ใด คุณิ หลวงตาท่านเคารพหลวงปู่มันมากๆ เพราะท่านเรียนจบถึงเป็นมหา
เวลาจะออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมาานิพพานก็มีอยู่แล้ว ทุกอย่างก็มีอยู่แล้ว แต่มันมีจริงหรือเปล่า
ถ้ามีบุคคลคนใดคนหนึ่งชี้ทางให้เราได้ เป็นคนที่บอกเราได้เราจะถือบุคคลคนนั้นเป็นครูบา

อาจารย์ของเรา เราจะสละชีวิตเพื่ออาจารย์องค์นั้น แล้วหลวงปู่มั่นท่านก็ชี้หน้าของท่าน ท่านพยายามประพฤติปฏิบัติของท่านขึ้นไป องค์ความรู้มันเกิดขึ้นมาๆ

ครูบาอาจารย์ของเราถ้าประพฤติปฏิบัติแล้วมันจะเคารพครูบาอาจารย์ไ้ เคารพผู้ชี้หน้าไ้ แต่ของเราศึกษาแล้วๆ เราก็มีความรู้ ความรู้ให้กิเลสมันเอามาใช้ไ้ กิเลสมันบังงาไ้ เวลาอ้างธรรมะก็ว่างๆ ว่างๆ มันก็สร้างลมว่าง มันสร้างมา มันว่างๆ ปฏิบัติแล้วมันสะดวกสบาย สะดวกสบายปากเปียกปากแฉะคุยแต่ธรรมะ คุยแต่สังฆธรรม คุยเพื่อเอาชนะคะคานกัน คุยเพื่อจะเหยียบย่ำกันไ้

อตุตา หิ อตุตโน นาโถ คนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้ามันรู้จริงขึ้นมาเขาเงียบ เขาเงียบ เพราะความรู้อย่างนั้น ความรู้จริงพูดออกไปไม่มีใครรู้ไ้ ถ้าเขาไม่ประพฤติปฏิบัติมีความจริงขึ้นมาในใจของเขา เขาจะอธิบายขนาดไหนก็รู้ไ้ไม่ได้ ถ้ารู้ไ้ต้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่า การเป็นพระอรหันต์ไปหมดแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเทศนาว่าการอนุปุพพิกถา คนที่เขายังทำไม่ได้ไ้ให้เขาเสียสละทาน

อนุปุพพิกถาคือทาน เนกขัมมะ สวรรค์ แล้วออกประพฤติพรหมจรรย์ การออกประพฤติพรหมจรรย์ จิตของเขาละเอียดอ่อนพร้อมควรแก่การงานแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงแสดงอริยสังข์ พร้อมควรแก่การงานมันรู้สำนึกตนไ้ มันสำนึกตน มีตัวมีตน มีสัมมาสมาธิ มีเราเป็นผู้วินิจฉัย แต่ถ้ามันไม่มีความสำนึกมันเป็นสมองไ้ มันเป็นสัญชาตญาณไ้ สัญชาตญาณของสัตว์ สัตว์มันมีปัญหาขึ้นมามันใช้สัญชาตญาณของมันแก้ไขของมัน สัญชาตญาณของมันเอาตัวของมันรอด

สัญชาตญาณ มันมีสัญชาตญาณเท่านั้น เพราะยังไม่เห็นใจของตัว เพราะยังไม่เห็นใจของตัวมันถึงไม่เห็นความสำคัญของศีล สมาธิ ปัญญา ไปเห็นความสำคัญของวัตถุ ไปเห็นความสำคัญของโลกธรรม ๘ ไปเห็นความสำคัญของคนเคารพนับหน้าถือตา ไปเห็นความสำคัญของคนที่ไม่เยอะๆ ไปที่ไหนมีแต่กระแสสังคม ไปสนใจกันตรงนั้นไ้

ตรงนั้นเพราะจิตมันส่งออก ตัวมันเองไม่รู้จักตัวมันเอง ตัวมันเองตั้งตัวไ้ไม่ได้ ตัวมันเองไม่มีความสามารถไ้ แต่ถ้าจิตมันสงบเข้ามาณะ เวลาในวิสุทธิมรรค ที่ไหนมีการคลุกคลีไม่ไป ที่เป็นท่าน้ำก็ไป วัตถุประสงค์ใหม่ก็ไป ถ้ามีไม่ควไป สิ่งทีคลุกคลีแม้แต่ต้นไม้ที่เป็นต้นไม้ผลก็

อย่าไป เพราะว่าต้นไม้ผลนั้นมันจะดึงให้คนเขามาเอาผลมัน หรือนกจะมาหาอาหารมัน มันทำให้การประพฤติปฏิบัตินี้ไม่สะดวก

ถ้าคนเป็นมันหาอย่างนั้น หาที่ความสงบ หาที่ความระงับ ครูบาอาจารย์ของเราท่านว่าอยู่ป่าๆ เขาไปอยู่ป่ากันเขาหาความสงบความสงบกัน แต่มันเป็นสูตรสำเร็จใช่ไหม ในเมื่อจิตใจเรายังไม่สงบเราก็ไปอยู่ป่าๆ กัน ไปอยู่ป่าก็ไปสร้างป่าเป็นเมืองกันไง ไปสร้างป่าวิจิตรพิสดารเลยละ แล้วเอ็งไปทำไมละ ทำไมต้องไปสร้างอย่างนั้นละ ไม่ต้องไปสร้าง อยู่ในป่าเขาต้องการความสงบสงบเราก็ไปอาศัยสิ่งนั้นไง ไปอาศัยข้อเท็จจริงมันสงบสงบแล้วใจเราสงบใหม่ละ

พอเข้าไปอยู่ในป่ามันคิดแล้ว นู่นก็ยังไม่ มีนี่ก็ยังไม่ ใอันนั้นก็ยังไม่ได้อามา ขาดแคลนไปหมดเลย อย่างนั้นเอ็งอยู่วัดชะก็จบมาทำไม ก็มาอยู่ป่าเพื่อความสงบสงบไง ถ้าสงบสงบ ถ้าจิตมันสงบมันเข้ามาได้ อาศัยสิ่งนั้น ถ้ามันเป็นความจริงครูบาอาจารย์ท่านสอนเพื่อให้ฝึกหัดให้หัวใจท่านเป็น แต่เรายังไม่เป็นเราเข้าไปอยู่ป่า ไปอยู่ป่าเราก็ไปสร้างเมืองกันในป่า ปิกนิกในป่า ไปปิกนิกไม่ได้ไปรูดงค์ เขาไปรูดงค์เขาไปเพื่อความขาดแคลน ไปเพื่อความดูแลหัวใจ ใอันนี้ไปขนไปเต็มทีเลย มันจะไปปิกนิกกัน มันจะไปนอนป่า

เวลาคิดใจ มันเป็นสูตรสำเร็จไง เพราะเป็นสูตรเราก็จะทำให้มันครบสูตรใจ แต่มันไม่เป็นความจริง ความจริงเข้าไปนะมีกลด มีบาตรไปแล้ว เสี่ยงทายอำนาจวาสนา ถ้าบิณฑบาตได้ก็ได้ ถ้าไม่ได้บิณฑบาตก็กินลม ๕ วัน ๗ วันไม่ตายอยู่แล้ว ๗ วันสบายมากไปของเรา ไปหาความสงบสงบไง นั่นละมันฝึกตน ไปเพื่อฝึกตน ไม่ใช่ไปเป็นสูตรสำเร็จใจ เขาเป็นสูตร ไปตามสูตรแล้วให้มันได้ขึ้นมา แล้วมันไม่ได้อะไรเลย

เวลาเกิดขึ้น ตั้งอยู่ เวลาตั้งอยู่ทำให้มันถูกต้อง ถ้าถูกต้องดงามขึ้นมามันก็จะ เป็นความจริง เวลาตั้งอยู่มันตั้งอยู่บนอะไร ตั้งอยู่บนกิเลสตัณหาความทะยานอยากของตัว ตั้งอยู่บนคาคหาหมายของตัว ตั้งอยู่บนโลกธรรม ๘ แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเกิดมรรค เกิดผลขึ้นมา มันไม่สั้น ไม่ห้วนไม่ไหวไปกับอะไรทั้งสิ้น มันมีของมันตามความเป็นจริงของมัน ธรรมะอยู่ดั้งเดิม เพราะใจมันรู้ดั้งเดิมมันก็วางไว้ มันดั้งเดิม ดั้งเดิมก็บังเงา พุทธธรรมะปากเปือกปากเอะ แต่ไม่มีข้อเท็จจริงในหัวใจแม้แต่น้อย เรามาประพฤติปฏิบัติกันเราเอาจริงที่นี้ไง

ฉะนั้น เวลาล้มลูกคลุกกลานต้องล้มลูกคลุกกลาน ผลไม้มันต้องมีเปลือกมันมา ถ้าไม่มีเปลือกมาผลไม้นั้นก็เน่าเสีย อำนาจวาสนาประเพณีวัฒนธรรมมันก็เป็นเปลือกของมัน เราก็พยายามทะเลาะเปลือกมันเข้าหาใจของเราให้ได้ เคนจงกรม นั่งสมาธิภาวนาก็หาหัวใจของเรา ถ้าได้หาหัวใจของเราแล้ว เปลือก เปลือกวางไว้เลย ผลไม้วัดมันสวย ผิวมันไม่สวยนั้นเขาไม่ได้กินมัน เขากินเนื้อหาสาระ

นี่ก็เหมือนกัน ประพฤติปฏิบัติเอาข้อเท็จจริง แต่มันก็ประเพณีวัฒนธรรมเพราะมันเข้าไปจากสัญชาตญาณ เข้าไปจากเปลือกนี้แหละ เข้าไปจากตัวตนของเราที่แหละ ฉะนั้น เคนจงกรม นั่งสมาธิภาวนาสิ่งที่เราทำของเรา แต่เราจะเอาเนื้อมัน เอาเนื้อผลไม้นั้น เอารสหวานนั้น เอาสิ่งที่เป็นประโยชน์นั้น แต่เปลือกก็คือตัวตนของเรา เปลือกก็คือความคิดของเรา แต่ธรรมะมันเหนือนั้นเข้าไปสู่ที่นั่น ฟังธรรมๆ เพื่อเตือนหัวใจของตัว แล้วประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงของเราขึ้นมา ให้เป็นอัตตสมบัติ ไม่ต้องใครทำให้

หลวงตาท่านจะเสียท่านบอกว่าอย่าสวดมนต์ให้เรานะ อย่ามาตีคาไม่ต้องๆ ท่านทำของท่านพร้อม ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ท่านเป็นหลัก แต่ว่าเราจะไม่มีอำนาจวาสนาขนาดนั้นเราก็ทำของเราเพื่อประโยชน์กับเรา ให้มีอัตตสมบัติ ให้เป็นสมบัติของเรา เอวัง